

1570991

Григорій Ключек

СИНЕРГІЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

- Системологічна теорія літературного твору
- Синергія літературного твору як проблема
- Цілісність – системність – органічність літературного твору: співставлення понять
- Оптимальна організація літературного твору
- Повнота осягнення теми / ідеї / проблеми як чинник цілісності твору
- Внутрішня гармонізація літературного твору як чинник синергетичного ефекту

Навчальний
посібник

Головне завдання навчального посібника «Синергія літературного твору» – озброїти студентів-філологів розумінням природи цілісності літературного твору з новітніх наукових позицій, що вибудовуються на методології системного підходу. Ця методологія почала в останні десятиліття істотно збагачуватися, вбираючи в себе принципи синергетики – нової науки, яка, окрім іншого, вивчає формування так званого синергетичного ефекту. Цей ефект породжується узгодженою (гармонійною) взаємодією багатьох складових літературного твору як функціонуючої системи, що генерує художню енергію. Розуміння природи цілісності літературного твору з позицій системно-синергетичного підходу – неодмінна умова досягнення одного із найважливіших критеріїв його художності. Посібник допомагає засвоїти один із найскладніших розділів теорії літератури.

Теоретичні положення в посібнику ілюструються аналізом літературних творів класиків української літератури – Тараса Шевченка, Василя Стефаника, Володимира Винниченка, Миколи Вінграновського, Григора Тютюнника, Ліни Костенко.

Прислужиться літературознавцям, студентам філологічних факультетів.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
Вступ. СИСТЕМОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ: БАЗОВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8
Розділ I. СИНЕРГІЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ ЯК ПРОБЛЕМА	18
1.1. «Самоорганізація» твору і синергетика.....	18
1.2. Інтегруюча функція системного підходу та синергетики.....	19
1.3. Синергетика на літературознавчому полі: перші результати.....	25
1.4. Формування твору як організму з погляду синергетики	32
1.5. «Дослід в лабораторії» як приклад самоорганізації системи. Драма Володимира Винниченка «Закон»	36
1.6. Синергія художнього світу твору.....	40
Висновки	48
Запитання, завдання, тематика есеїв.....	52
Розділ II. ЦІЛІСНІСТЬ – СИСТЕМНІСТЬ – ОРГАНІЧНІСТЬ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ: СПІВСТАВЛЕННЯ ПОНЯТЬ	53
2.1. Спільне та відмінне у розумінні понять цілісність і системність літературного твору	53
2.2. Літературний твір як «організм». Поезія Ліни Костенко «Спини мене отямся і отям».....	56
Висновки	63
Запитання, завдання, тематика есеїв.....	64
Розділ III. ОПТИМАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ	65
3.1. Зв'язок понять художність – цілісність – досконалість – оптимальна організація художнього твору.....	65
3.2. Відчуття гармонії як один із чинників оптимальної організації художнього твору. Поезія Тараса Шевченка «І досі сниться: під горою...»	68
3.3. Відчуття гармонії у вирішенні композиційних завдань.....	74
3.4. Проблема обов'язкових / необов'язкових елементів. Осягнення смислу твору через осягнення логіки зчеплення всіх його елементів. Оповідання Григора Тютюнника «Оддавали Катрю»	77

3.5. Визрівання задуму твору як творчий етап, під час якого формується його оптимальна структура. Процес оптимізації як процес художньої енергетизації тексту	86
Висновки.....	88
<i>Запитання, завдання, тематика есеїв</i>	91
Розділ IV. ПОВНОТА ОСЯГНЕННЯ ТЕМИ / ІДЕЇ / ПРОБЛЕМИ ЯК ЧИННИК ЦІЛІСНОСТІ ТВОРУ	92
4.1. Вихідні гіпотетичні твердження	92
4.2. Повнота освоєння теми / ідеї / проблеми твору як його художня енергетизація. «Мені однаково, чи буду...» Тараса Шевченка	95
4.3. Аркадій Горнфельд та Умберто Еко про множинність інтерпретацій твору. Проблема повноти осягнення теми / ідеї / проблеми у «відкритому творі».....	108
4.4. Закон концентрації смислової енергії. «Вас так ніхто не любить. Я один» Миколи Вінграновського.. ..	114
Висновки.....	119
<i>Запитання, завдання, тематика есеїв</i>	122
Розділ V. ВНУТРІШНЯ ГАРМОНІЗАЦІЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ ЯК ЧИННИК СИНЕРГЕТИЧНОГО ЕФЕКТУ	124
5.1. Традиційно-філологічні підходи до внутрішньої гармонізації літературного твору: короткий огляд	125
5.2. Формозміст: теоретичний та практичний підходи.....	132
5.2.1 «Потік свідомості» як джерело художньої енергетичності лірики Тараса Шевченка. «Хіба самому написати...»)	141
5.2.2 Формозмістові прийоми під «мікроскопом»: на матеріалі аналізу фрагменту новели Василя Стефаника «Катруся»	166
5.2.3 Діамантовий текст Григора Тютюнника.....	187
5.2.4 Синергетичний ефект інтертекстуальності. Василь Голобородько «Кривий танець».....	199
5.2.5 Музики поетичного тексту. Ліна Костенко. «Що в нас було? Любов і літо»	215
5.2.6 Взаємодія «геніальної простоти» та модерної асоціативно-метафоричної «ребусності». Ліна Костенко. «Отак пройду крізь твій великий подив...»	225
Висновки.....	232
<i>Запитання, завдання, тематика есеїв</i>	236
ЗАМІСТЬ ВИСНОВКІВ	237